

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „3.—“ „4.50“
za četrt leta „1.50“ „2.25“

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 6 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne ozira.

EDINOST

Oglaš in oznanila se račune po 8 nov. vsakega v petiti; za naslove z dobrotami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravištvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

(V edinost je m. d.)

Odnosaji Tržaških Slovanov.

(Konec.)

V najkritičnejši čas, ko je irredenta ponosno vzdizala svojo glavo, ko je de Pretisu nedostalo tal pod nogami ter ga je presv. cesar rešil iz neugodnega položaja: nastopil je namestniški stol drug možak, rodu tudi italijanskega, kakor trde, dober uradnik in morda državnik: vitez Rinaldini.

Že začetkom začel je miriti. Priporočal je ob prvem začetku svojega namestnikovanja spravo in sporazumljenje; jel se je v ta namen celo bližati najhujšji stranki ter sklepati kompromis. Istega je v istini oživil; kompromis je postal živo telo.

A pri vsem svojem kovanju in dogovarjanju pozabil je nekaj, česar bi ne smel zabiti kot zvedenec avstrijskih ustavnih zakonov. Tretjine tukajšnjih prebivalcev, 40.000 Slovanov, je g. namestnik popolnoma pozabil! Kakšen sad prinaša njegov sin — kompromis zmernih liberalcev s progressivimi radikali — kaže nam že druga seja po njem osnovanega mestnega zbora, v kateri se je obravnavala zadeva glede prepovedi c. kr. namestništva, da se prenese v Trst pepel brezversko-židovskega pesnika R. Vere. Zadeva se je opisala jako umestno v tukajšnji „Edinosti“.

Koliko hrupa in brezpotrebne krika za tako neznatno osebo! Ali ne! Tu ni šlo za osebo, ampak za princip — vpirati se vladi, kjer je le možno, ter uprizorjati protiaustrijske demonstracije! Tudi o tej priliki se je pokazalo, kakošne „prijetelje“ ima slavna vlada v Trstu, in kak „ridiculus mus“ je pač oni nesrečni kompromis — Rinaldinijev prvi politički neuspeh.

S tem smo zadosti pojasnili sedanje stališče v Trstu.

Kaj si moramo mi Slovenci pričakovati od tako odločno — upornega deželnega zbora? Če se nam v okolici dovoli 12 poslancev, in bi vsi bili dobri Slovani, proti skrajnej strastnosti progressivne stranke bi ne opravili ničesar.

Volilni red, Tržaški mestni statut, cikanje deželne vlade in nespravljlive in intransigentne misli nasprotne nam stranke zanikajo Slovanom vsako pravico do omikanja in napredovanja v lastnej narodni stvari. Tudi ko bi se ista slavna vlada tako odločila kedar zato, da bi 40.000 Tržaškim Slovanom bila milejša in pravičnejša, spoznavši v njih jedine zanesljive zastopnike avstrijskega mišljenja na obalah Adrije, celo tedaj bi se ne mogel izvesti pri nas znani člen o narodni ravnopravnosti. Deželni zbor v Trstu ima prevelika prava v narodnem pogledu. Ako tudi bi tu prodrli zvesti in lojalni Avstriji, konservativci, o ravnopravnosti s Slovani tudi ti nočejo vedeti ničesar; tudi pod njih vlado bi bil Tržaški Slovan le „teptana raja“.

Uprav iz tega razloga je našim državnim in deželnim poslancem silno priporočati, da se postavijo na pot narodne avtonomije ter odločno pobijajo deželno avtonomijo, ki že dandanes toliko škodo donša slovenski stvari. Na bodočem nameravanem shodu slovenskih poslancev v Ljubljani bilo bi pač želeto, da se temeljito prouči ta misel ter vzame kot glavna točka v splošen narodni program, katerega se bodo v prihodnje držali vsi slovenski poslanci.

Oblast deželnih zborov je očitno preobsežna; dokler ista traje, se mi Tržaški in isterški Slovenci ne nadejamo boljših časov. Preveč smo razkosani in razdejani; nasprotniki nam tem laže trgajo s telesa bodre sinove. Treba je pomoči, in to dobimo le v narodni avtonomiji.

Navzlic pritisku nasprotnikov, vsakovrstnih tudi nesramnih sredstev, koje ra-

bijo Lah i v pokončevanje slovenskega življa, vendar slovenska stvar v Trstu in okolici polagoma sicer, a vendar krepko napreduje.

Toliko v mestu kakor v okolici delujejo prav uspešno razna kulturna, pevska in gospodarska društva. Lepo število števimo jih v mestu, namreč: Čitalnico, Delalsko podp. društvo, „Edinost“, televadno društvo „Sokol“ itd. V okolici pa imamo nekaj pevskih društev, katera imajo prav močne pevske zборе, razna gospodarska in konsumna društva in dve podružnici sv. Cirila in Metoda.

Osobito pohvalno nam je imenovati pevska društva, katera pripomorejo mnogo, da se slovenska zavest čim dalje širi in napreduje. Ista prirejajo v ta namen veselice in gojijo lepo cerkveno petje. Izmed teh društev so „Adrija“, „Vesilica“ in „Zarja“ nastopile celo pri skupnem koncertu v glavnem gledališču v mestu.

Veselice, katere se prirejajo v domačem krogu so prav obilno obiskovane. Jednake domače zabave so za prospeh narodne stvari velike važnosti, radi česar mi prav gorko priporočamo dotičnim društvom, da jih prirejajo večkrat. Priporočati bi bilo tem društvom tudi, da izvedejo med seboj nekako zvezo, kakoršna je že med društv drugod po Slovenskem. Izvršila naj bi se ta zveza v zmislu določenih pravil. Vsako društvo naj bi pri zvezi imelo svoje zastopnike, izbrane iz svoje srede. Jednaka zveza bi brez dvojbe najbolj pospeševala vzajemnost in bratstvo.

Želeti bi tudi bilo, da bi ista društva skrbela bolje za duševno vzgojo svojih udov, prirejšajoč ne le veselice in besede, ampak tudi razna predavanja, in v prvi vrsti skrbeti za osnovo ljudskih knjižnic, koje bi gotovo najuspešnejše širila omiko in narodno zavest med preprostim narodom. Tako bi nadomeščala nekdanje čitalnice, kojih sedaj živo pogrešamo. —

Rodoljubom je tu odprto obširno polje

za delovanje. Treba le nekoliko več požrtvovalnosti in trudoljubnosti. Posebno častitej duhovščini, ki je med narodom priljubljena, priporočali bi snovanje ljudskih knjižnic, kateri bi izvestno donšale obilnega sadu.

Uprav narodna duhoščina v tem pogledu lahko mnogo koristi narodni stvari in s tem tudi svojemu plemenitemu smotru: katoliške ver. Ljudstvo duhovnike rado posluša; čeprav živimo blizu mesta, ki v moralnem obziru mnogo škodi našemu ljudstvu, vendar hudobija Lahonov ni še ostrupila src našega vernega življa.

Z italijanstvom izvestno širi se pa tudi verska mlačnost in popačenost; posledic tega se ognemo samo tedaj, ako širimo slovensko narodno zavest in učimo narod ljubiti svoj jezik in držati se starodavnih običajev in šeg; k temu je prištevati tudi podedovano katoliško vero.

Lahonska gospoda na magistratu dolži našo duhovščino, da je panslavistiška ter da vzbuja v narodu nacionalne ideje. Čudna je pač ta obdolžitev!

Slovenski duhovnik sprejel je celo v svetišče božje jezik slovenski ter ga tu varoval hudobnih napadov; kedar je bil naš mili jezik proganjan in izključen iz vseh privatnih uradov, slovenski duhovnik ga je gojil v cerkvi. Zakaj bi pač sedaj zaničeval in zatiral oni jezik, čegar imenitnost so spoznali rimski papeži, uvrstivši ga med obredne jezike, kakor latinski, grški in druge. Staroslovensko bogoslužje razširjeno je bilo pred stoletji po naših krajih, dandanes se pa v slovenskem jeziku še vedno propoveduje in časti Boga.

Duhovnik pridiguje z lece in izpred oltarja vernemu ljudstvu ne samo ljubezen do Najvišjega, ampak tudi ljubezen do domovine, kajti i ta ljubezen je sveta. V zasebnem življenju pa bodi mu zgled in spodbujaj ga k ljubezni do svojega rodu. —

ga ljubi. Devojki, v tem trenutku čez mero vznemirjeni in videči, da je mladenič toli nevaran, privre kri v glavo, vzdigne mešalnik in mahne v tem ne zadosta čuvanjem hipu po njem ter zadene ga, čeprav nehote v glavo tako močno, da se nesrečni mladenič omotičen prevrne. V Bohuslavi, ko to vidi, strese se srce, grozno se prestraši. Prej z izbuljenim, potler milim okom gleda v žrtvo. Kes in žal jej očitata strašni čin in istočasno zbudi se v njej še sožaljem — gorča ljubezen, preosodepolna za oba. Ko se Ramin prebere, vidi, nemalo čudé se, da mu je mešalnik pripomogel uprav k sreči, katere je prej zastoj iskal pri devi; kajti ne le da jo zagleda razsolženo v njenem naročju, temveč prepriča se v veliko zadovoljstvo, da ga ljubi. Ljubi! — velika beseda, še viši pojem! (pristavlja naš kronist). Odsle sta bila dve telesi jedna misel, dve sreci ena tripljej (Naš kronist popisuje nadalje prav obširno vse prizore in dogodjaje; ali iaz moram podvizati, kajti, dragi bralec, v Čepovanu, kamor sva namenjena, čakajo naju. Vso tragično povest tako dam svoječasnno na svitlo. S kratka toraj: Česar ni moglo ponujeno dostojanstvo, ljubezen, lepota, besede in noveli, učinil je polentar. A vlaška

PODLISTEK.

Sprehod v Čepovan.

Potopis kulturno-topičen.

Spisal Fran Zakrajski Mestoselec.

(Dalje.)

Zapazil bodeš v rokopisu tudi nekoliko burmuta (duhana za nos) za vlaške nosove. Poslušaj:

„Na znožji zelene gorice (tako piše naš glag. rokopis o naši Gorici) na Travniku stojé v dolgi vrsti slovenske kmečke kočé, za katerimi se svinje pasó“ (Opazka moja: Odtod Kočevje, ne pa lahonsko Cocevia—Kočé proč. Nadalje „svinje pasó!“ Toraj baš tam, kjer se zdaj Vlašice bahajo na Piazza grande sè svojimi poslopji, brbali so slovenski ščetinkoti sè svojimi hráli [rilei] v tla). Rokopis nadaljuje: Po teh hišah stanujó kmetje, bučeljarji in tkalci, baveči se kakor njih bližnji in daljni bratje daleč za Vidmom. Ti so Vlahe učili bčelariti in od teh so se Slovenci priučili polentokuhanja. Vlah je jadrn z nožem v človeško mesó (aj!) in z besedo, da ogrdi ljudi (aj! aj!), vender i prejadrn, da beži s častnega polja (aj! aj! aj!) Vso planoto od Grada

do Soče imenujemo Travniki mi Slovenci, pa tudi Vlasi in Nemci, ne kakor navadno travišče, temuž kot kraj („Les Piazzegrandniki!“) Na Travniku pod Gradom (nemara, kjer zdaj s kladeza vihti srditi Quos ego svoje zlate vile) raste več košatih lip, in med njimi stoji ogromno, zmirom polno korito za kmečka stada. A onstran proti zahodu, od korita kaci par sto korakov (morda, kjer je zdaj vojašnica) stoji snažno selce mirnih kmetov, koje ti in drugi zovó okrogljico, ker senijo v krogu okoli nje rastoča drevesa zelena tla (kako poetično selce? Tudi naš kronist se kaj rad pomudi o njem, kakor priča sledeča tragična povest, katero bi oba Aleksandra Dumas, oče in sin, gotovo pregnjela in prekrasila Francozom. Kakšni so bili Vlasi tudi tedaj, disce ab uno!) Rokopis poroča: „V jedni teh kmečkih hiš (v Okrogljici) stanoval je nedavno zemljak, Seljan po imenu, za vladajočega goriškega knjaza (grofa) Menjharda (brž ko ne: Majnharda). Seljanu je cvela hči Bohuslava, devojka prekrasnege obraza in stasa, pa snegobebe polti. Njeni sladki ustni sta posajali tako čarovite nasmehljaje, da bi je bila zavidala sama Venera. Pogosto se je izprehajal bodisi na konji ali pešice blizu

Okroglice knjazov sin Ramin (morda Armin). Bil je zal, mlad vitez, večkrat zmagovalac v turnirjih. Vsrši Bohuslavo, zaljubi se v njo ter začne na vso moč težiti po posesti čez vse na svetu mu drage osebe. A Bohuslava vedé, da bi knjaz Mejnhurd zvedevši takšno zvezo, onesrečil njo, očeta in vso hišo, ni prihajala k shajalicam (rendezvous), od mladeniča jej naznanjanim tem manje pa se uda zasedam, obetom in prisegam necega mladega, vročerknega Vlaha Šteliona (morda Celio). Raminova strastna ljubezen, zadevši na tako nenadejano napoto zbog Bohuslave, vskipi v ramenost. Nekoč proti večeru (v Seljanovi hiši ni bilo še nikogar razven Bohuslave, ki je družini kuhala vlaško papko-polento) pride Ramin v njeno hišo. „Doklé ne najdem milosti pri tebi?“ ogovori jo ter jame jo zgovorno in ognjevitno zagotavljati, da je vsa njegova osoda v njenih rokah, celo življenje. Bohuslava čudi se Raminovi smelosti, pokara ga in mu naposled resno zatrdi, naj si vsak up zbije iz glave. Vse Raminove molbe so zamam. Knjazov grad bi preje premakno! z zelene gorice, tako stanovitna je Bohuslava. Ramin pa ne obupa, posluži se zadnjega sredstva ter pade pred njo na koleno milo proseč, naj

Poje sicer glavni italijanski pesnik Dante, rekoč:

Guarnaro che Italia chiude
e i suoi termini bagna... a Istra
in vsa Primorska je gledé lege in prebi-
valstva eminentno slovanska. Najboljši
politiki so spoznali, da usoda Primorske
je zavisna zgolj od Slovanov, La Marmora,
Mazzini itd. Zadnji izrecno trdi, da „Ita-
lijani preko Soče nemajo opraviti ničesar.“

Položaj naš ni brezupen, ampak na-
dejati se nam je boljše bodočnosti. V
dosego zadaje pa moramo skupno in složno
delovati, posvetni in duhovni. Nam pač
naj bolj velja pesnikov rek:

Ne samo to, kar velela mu stan,

Kar more, to mož je storiti dolžan!
In zmaga bode naša!

„Slov. Svet.“ — Levin.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Dne 10. avgusta vršilo se je v
Solnogradu umeščenje knezonadškofa
dra. Hallerja. Navzoči so bili škofje
Zwenger, Napotnik, Kahn, Valussi in
Aichner.

Vodja Staročehov, dr. Rieger
bavil se je te dni na Dunaju, kjer je imel
dolga posvetovanja z ministrom-predsed-
nikom grofom Taaffejem. Česa pozitivnega
o teh pogovorih nam sicer ni znano, a
vsakdo je prepričan, da je bil govor o
sedanjem kritičnem položaju na Češkem.

„Politik“ pravi, da je dr. Rieger sam
prišel do prepričanja, da sprava dosedaj
nameravanim načinom ni možna. Sprava
se mora ponesrečiti, ako ne bodo dali
Čehom garancij popolne enakopravnosti
z nemškimi njih sodeželani in ako ne bodo
dokazali, da tu gre za spravo mej Čehi
in Nemci in ne mej vlado in Nemci, ka-
tere sprave stroške bi moral poplačati na-
rod češki. Prvi pogoj spravi pa je uvede-
nje češčine kot notranjega poslovnega jezika
uradov. Za to zahtevajo vsi narod kot
jeden mož in glavni smoter Riegerjevega
potovanja na Dunaj je gotovo ta, da pri-
javi vladi ta ultimatum. „Politik“ pravi
slednjič, da je to še zadnji poskus, ka-
terege je napravil dr. Rieger. „N. Fr.
Presse“ ropota seveda proti uvedenju
češčine kot notranjega uradnega jezika.
To glavno glasilo liberalne koterije pravi,
da, ako bi grof Taaffe prijenjal ob tem

kača (Štelijon) ni mirovala. Najhujših
naklepe je koval, da se pomašuje in na-
siti hudobno srce. Večkrat mu je to iz-
podletelo; ali ni obupal, tem huje je de-
loval, da ugonobi tekmece, tudi njo, Bohu-
slavo. Vseled nekih prašanj napno se strune
med knjazom (gor. grofom) in oglejskim
patrijarhom. Brez vojskine napovedi deró
že patrijarhovi vojaki v knjažvo deželo
blizu Soče. Menjurdove čete vro naproti, iz
grada jezdiyo vitezi in konjiki. Zadnji prispé
Ramin do železnih grajskih vrat. Raz-
sede konja, priveže ga, privzdigne naličnik,
odpre jekleni oklop. Devojka prileti, da
se ogrlita zadnjikrat. Mladi vitez dvigne
in stegne rami, da ljubo objame. Bila je
Bohuslava. V tem hipu zatré iz zasede
sulica in — običi v Raminovem telesu.
Nesrečni mladenič se zgrudi mrtev. Ko
Bohuslava, strašno užaljena, zavpije in tudi
ona omahne, zažene nekdo iz grmovja pe-
klensk hrohot. Bil je Štelijon.*

Tako kronist. Iz naslednjega dela po-
vesti zvemo, da so vlaško grdobó Štelijona
ulovili in na Menjurdovo povelje ražive-
terili. Bohuslava se ponuni.

(Veliko gradiva je nakupičenega v tem
rokopisu. Svoječasno se vse porabi. Zaradi
tega napisal sem mu na čelo: Codex
Goritiensis*).

(Dalje prihodnjič).

važnem vprašanju, Avstrijem ne ostane
druzega, nego da se udajo — ne pesi-
mizmu — ampak fatalizmu. List ta dvomi,
da bi grof Taaffeja popustljivost spravi
kaj koristila. „V čegavem imenu govori
prav za prav dr. Rieger?“ vpraša „N. Fr.
Presse“. Potem pa nadaljuje: „Boj, ki se
sedaj bije na Češkem, ni boj za spravo,
ampak boj mej dr. Riegrom in dr. Gre-
grom. Vse, kar se stori za pogaženo dra-
Riegro zastavo, zapravljen je za mrliča.
To čuti Rieger sam in zato namerava tudi
odstopiti. Zanj ni rešitve in prisiljen bo
izvršiti svoj namen. Mi vemo tudi za
mnogo drugih, ki bodo isto storili,
ko jim pride pravo spoznanje.“ Tako „N.
Fr. Pr.“ — Sicer pa javljajo listi, da je
cesar ob svojej navzočnosti v Gradcu za-
trdil, da bode obiskal deželno razstavo
Praško. Zatrdilo cesarjevo vsekako kaže,
da se v visokih krogih še nadejajo, da se
bode sprava dognala.

„Politiki“ javljajo tudi, da se je dr.
Rieger britko pritožil radi pisave ofici-
joznih listov proti narodu češkemu.
Tožba dr. Piegra je gotovo povsem opravi-
čena. Le nemško-liberalno časopisje je
največ krivo na sedanjem razburjenji in
s tem časopisjem so vladna glasila vlekla
na istej vrvi in toli ognjevito, kakor bi
šlo za kako stavo. Glede uradnega in polu-
uradnega novinarstva imeli bi mi Trža-
ški Slovenci isto pravico do pritožeb,
kajti naša „Triester Zeitung“ in naš
„Mattino“ se niti za las ne razlikujeta od
neodvisnih italijanskih glasil — „Mattino“
jih še navadno prekaša, — ako je treba
meč sukati proti nam Slovencem. Tako
čudnih razmer pač ni na vsem svetu:
vladna glasila pišejo za opozici-
cijo in proti onim, ki so vladi — in
tudi državi — najzanesljivejša opora.

Češki deželni zbor se bode sešel
dne 25. septembra. Zasedanje to bode
epohalne važnosti za politično življenje
države naše, kajti obravnavali bodo o
spravnih predlogih.

Volitve v deželni zbor Do-
lenje-avstrijski vršile se bodo proti koncu
septembra.

Volitve volilnih mož na Gorenje-
Avstrijskem vrše se ugodno za konserva-
tivno stranko. Do sedaj je jedna sama
občina volila v liberalnem zmislu.

Pri volitvah v okrajni zastop-
Ormoški (Spodnja Štajerska) zmagala
je narodna stranka. Vsi izvoljenci — ra-
zun šestorice — so odločni narodnjaki.

Vnanje države.

Ob imenovanju Bolgarskih ško-
fov za Macedonijo piše Bruseljski „Nord“:
Turčija bliža se s svojo popustljivostjo
propadu in pospešuje konec svojemu go-
spodarstvu v Evropi.

Dne 9. t. m. prešel je otok Helgo-
land v nemško vlast. Dne 10. t. m.
je došel sam nemški cesar tja, da se svojo
navzočnostjo proslavi pomembni moment.
Za sedaj so ustanovili nekaj upravni pro-
vizorij. Najvišjo oblast reprezentujeta dva
dostojanstvenika: en mornarski oficir kot
„guvernér“ in en vladni svetovalec kot
„cesarski komisar“. Proklamacija ministra
Bötticherja pravi: „Cesar upa, da bodo
Helgolanci cesarju in domovini zvesti in
obeta, da bodo domače zakone in navade
kolikor možno ohranili. Sedaj živeči rod
je vojaščine prost. Carinski tarif ostane
celo vrsto let nespremenjen. Vlada bode
ščitila cerkev in šolo.“

V nedeljo je bila v Rimu ožja volitev
mej avstrijskem begunom Barzilaie in
Antonellijem. Zmagal je posled-
nji. Po našej sodbi ima „Indipendente“
prav trdeč, da je moralna zmaga na strani
Barzilaia. Po volitvi so bile po javnih
trgih — in osobito pred palačo avstrijskega
poslaništva — demonstracije, tako
da je moralo vojaštvo posredovati. Nepre-
stano so se čuli kliči: „Evviva Barzilai,
evviva Trieste!“

DOPISI.

Iz Brd dne 3. avgusta. (Izv. dopis).
Pred štirinajstimi dnevi volili so starešine
župana za Kojško-Šmartinsko županstvo.
Izvoljen je bil prejšnji župan Muzič iz
Šmartina s 14 glasovi proti desetim. V
starej „Soči“ smo čitali, da je „zmagala
tedaj zmerna (!) stranka proti vsem na-
porom nasprotnne stranke“. Mi pa trdimo,
da je le „zmerna“ stranka zmagala z ve-
likim naporom, „zmerna“ pravimo, ker ima
le take može, ki bodo glave majali za — g.
Kocijančičem, kakor dozdej. On gospoduje
in kar on reče, vse je prav in dobro.
Zmeren je tudi župan — kje je pokazal
še odločnosti in energičnega postopanja?
Ali je morda „narodnjak“? Njemu je na-
rodnost deveta skrb. Prašajo nas, kaj
imamo proti njemu? O, čisto nič hudega!
Nobeden mu ne očita kaj slabega — a
tudi nobeden ga ne more z nič dobrim
pohvaliti. Sicer pa ni mōči razumeti, kako
se vjema to, če kdo vedno govori, da ne
mara biti „v tem“, nasprotno pa deluje
na vse načine, da bi zmagal ter celo sam
zase glasuje. Sicer je bil vložen ugovor
proti volitvam, pri katerih se je dogodilo
marsikaj „finega“; zavržen je bil le zato,
ker ni bil vložen o pravem času. A to je
zopet le županova zasluga. Saj je dal
razglasiti, da „je 8 dni po preteku raz-
glasitve čas vložiti ugovor“. In mi (kdo
bi se ne zanesel na županov podpis!)
smo se vjeli. No, no, saj ni nič hudega.
V starešinstvi je že nekaj „nezmernih“,
ki se ne bodo dali voditi na vrvei. Zahva-
liti se Kozanskemu nuncu-agitatorju, če se
vam tako godi. Še dobro, da je bilo takrat
hladno vreme; če bi bila volitev zdaj, bil
bi se vam stopil, kakor „cukerček“. Pa
ker dobiva on „popra“ od druge strani za
njegovo obéudovanja vredno delovanje,
pustimo ga za danes v miru (naj počiva
v „brajdi!“) Vam pa, g. župan et Comp.
damo dober svet: Prva skrb vam bodi,
da se v vsakej občini napravi „gospodarski
svet“, vsaka občina naj gospodari s svo-
jimi dohodki in stroški. To je splošna
želja, želja vseh „nezmernih“, saj razu-
mete? Dovelj izkušnje imamo (spomnite
se ranjega Žnidarčiča) kako težko je
redno upravljati tako veliko županstvo, in
potem veste tudi sami dobro, da je sitno
in neprijetno polagati račune po treh letih
itd. Z eno besedo: „kase“ domov! in vi-
deli boste, da pri prihodnjih volitvah ne
bo več tacega „ravsa in kavsa“, kakor
smo ga bili vajeni dozdej. Ob enem po-
stanemo potem vsi „zmerni“, in k temu
še le bo vredno — čestitati!

Več „nezmernih“.

Iz županije Šmartno 6. avgusta 1890.)*

Blagovolite priobčiti naslednje pojasnilo
iz naše obširne županije glede izvolitve
čisto novega in starega župana.

V „Novej Soči“ od 1. avgusta t. l.
je čitati dopis iz naše županije, koji go-
vori o volitvi in izvolitvi tukajšnjega žu-
pana g. Josipa Muziča. Dopisnik pravi,
da se neso mogli zjediniti za novega (dru-
zega) niti premлади Kojščani in da pride
že čas, da dozori zeleni klas. Proti temu
se omenja, da je že dozorel zeleni klas
in prav zato je voljen g. Muzič, ker pred
preteklo dobo njegovega županovanja je
bilo marsikaj zelenega-nezrelega, posebno
glede gospodarstva z občinskimi premo-
ženjem, koje je še le g. Muzič spravił z
veliko težavo v red. G. Muzič je prav
pošten in varčen župan, za kar mu do
danes menda nihče ne more očitati in
kdor je videl, kako se je poprej gospoda-
rilo in kako pod sedanjim županom, je
gotovo glasoval zanj — tako tudi kak
mlad Kojščan. Čudno, da njemu nasprotna
stranka tega ne ve in ako ve, bi rada vi-

*) O tej županski volitvi prejeli smo več
nasprotujočih si dopisov. Da pokažemo svojo ne-
pristranost — in ker se nas z obeh strani prosi,
da priobčimo resnici na ljubo — podajemo tu
dva dopisa: jednega z jedne, jednega z druge
strani. Sedaj pa bodi konec temu prepiru!

dela, da bi se zopet povrnila oni, za ob-
činsko premoženje — nesrečni časi.

Dalje pravi dopisnik, da je vse tiste
dni volilna komisija in v njej sedeče vo-
diteljstvo županove stranke jedlo in pilo
pri gostoljubnem g. Muziču, a postaviti ga
v listo starešinstvenih kandidatov so po-
zabili, toliko v III., kolikor v II. volilnem
razredu. — G. dopisnik je pozabil, da se
je jedlo in pilo tudi pri nekem drugem
gostoljubnem možu njegove stranke v
Šmartnem in to cela komisija (voditelj-
stvo), g. Muziču nasprotna. Neresnično je
pa tudi, da so ga pozabili postaviti toliko
v III., kolikor II. volilnem razredu kot
kandidata, marveč so ga hoteli, a on ni
hotel, ker je kot pošten in pravičen mož
rekel: Jaz želim naj si vsak razred izbere
može iz svoje srede in ako že žele mene
voliti, za kojoj čast pa mi ni mar in jo le
težko sprejemem, naj se me voli kot velepo-
sestnika — t. j. v I. razredu. Mislim, da
je g. Muzič v tej zadevi pošteno ravnal,
za kar mu gre čast.

Dopisnik pravi, da je bil po milosti
nasprotnne stranke izvoljen stari župan
Muzič v novo starešinstvo. Temu ni tako.
Tudi v tem razredu bi bila gotovo zma-
gala županova stranka, ako bi ne bilo
prišlo do kompromisa; to že dobro sami
veste g. dopisnik, ki ste zraven bili. Na-
sprotovali so gosp. Muziču v tem razredu
skoro samo tisti, ki ne plačujejo nobenega
davka in ki v prvem razredu volijo.

G. Muzičeva stranka zmagala je v
III. in II. razredu in si tako pridobila
brez I. razreda že 16 sedežev v stare-
šinstvu ter je tako gosp. Muzič po svojih
možeh, ne po milosti nasprotnikov, bil iz-
voljen tudi kot župan. Nasprotna stranka
ni glasovala zanj, kajti oddala je 8 glasov
protikandidatu, a za g. Muziča je glasova-
vala njegova stranka ter bil izvoljen z 14
glasovi. Bog ga živi še mnogo let. Toliko
za zdaj, če treba še drugipot kaj več.

Pravicoljub.

Z Notranjskega, meseca avgusta. [Izv.
dopis.] (Vilharjeva spominska
plošča in slavnost nje odkritja).
Brezdvomno je oklic čitalničnega
odbora Planinskega, priobčen
zadnje dni v nekaterih slovenskih listih v
svrhu prostovoljnih doneskov k prireditvi
gori omenjene slavnosti, našel pri rodo-
ljubih na Kranjskem, osobito pa Notranj-
skih, — radosten ter ugoden odmev, ki
bode pripomogel, da se ta slavnost pri-
merno priredi in dostojno izvrši. Ta želja
ne izvira le iz src Planinskih rodoljubov,
nego ona se ima zvati: želja slovenskih
rodoljubov sploh.

Čitalnični odbor Planinski odločil je
dan tej slavnosti na 24. avgusta t. l. Vse-
kako primeren čas. Ta dan ne bode, ozir-
ni na programu nobena večja slavnost.*)
se torej ni bati nikakih „konkurentov“,
ki bi Vilharjeve slavnosti kakošno „oviro“
ali „škodo“ prouzročevali!...

Dolžnost rodoljubov je
zdaj ta, da prihite s prostovolj-
nimi doneski takoj na pomoč
požrtvovalnemu čitalničnemu
odboru v Planini, kateri bode za-
tem skrbel za izvršitev naloge, ki jo je
prevzel na svoje rame! —

Le to bi imenovanemu odboru še na
srce položil, da se obrne nemudoma
do veljavnejših mož v večih
krajih naše domovine, ter jih
prosi da prevzemo nabiranje pro-
stovoljnih doneskov, kajti: čas
hiti; bolje torej poprej, nego prepozno!...
— Ta svet izvira pa od tod, ker ni po-
nekod še nič čutito kakem na-
biranju v prid te Vilharjeve

*) Istega dne vršila se bode v Trstu vsako-
letna velika slavnost obletnice blagoslovljenja
društvene zastave „Delalskega podp. društva“,
kakor je razvideti iz dotične vesti, katero pri-
javljamo na drugem mestu. — V Divači pa je
tudi istega dne razsvetljava vilonice, katera
utegne privabiti dokaj občinstva. Op. ured.

slavnosti, — in vendar je ta že — pred pragom! Ergo: Na delo rodoljubi!

—n.—

Domače vesti.

Gosp. Anton Boné podaril je družbi sv. Cirila in Metoda gld. 5, mesto venca svojej umrli tašči.

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabralo se je v nedeljo v „Hotel Europa“ 4 gl. 47 kr.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti, oziroma za otroški vrt v Rojanu, je daroval neimenovani rodoljub na Krasu deset gld. Predsedništvo podružnice se mu najsrčneje zahvaljuje. Posnemajte vrlega rodoljuba!

Izlet v Devin obnesel se je izborno. Izletnikov se je nabralo toliko, da so bili vsi prostori na parniku „Flink“ zasedeni. Že pred odhodom sviral je godba „Naprej“, na kar so peveci zapeli „Zrinjako-Frankopanko“ (bilo je kaci 25 pevcev.) Krasno petje je privabilo obilo občinstva na „molo del sale“. Ker je bilo vreme jako ugodno, bila je vožnja po morju najprijetnejša. Za zabavo skrbeli so vrli peveci in godba. Dospetja v Devin podali smo se na lepi vrt gostilne pri „Plessu“, kjer se je razvila prava ljudska veselica. Godba in petje vrstila sta se neprestano. Mladi svet se pa je v vrtnem paviljonu — za tako zabavo kaj prikladnem — spoznano, niti pred neznanostjo vročino plašečo se ne utrudnostjo klanjal boginji Terpsihori. Krona zabavi pa je bila nočna vožnja po morju iz Devina v Trst. Morja vršina bila je gladka kot zrcalo in prijetni vzduh je blagodejno hladil naša po dnevnej vročini žareča lica. In to petje, tako prikladno kraju in priliki! Krasna tiha noč, — na brodu zgolj občinstvo, zavedajoče se neoporečne istine, da to morje, po katerem se vozimo, je naše morje, da to je sinja naša Adrija — in raz brod razlegajoči se majestozni akordi jednega najkrasnejših umotvorov našega ženjalnega, prerano umrlega Kocijančiča: „Jadransko morje“ — da prijatelji, kogar ne bi v tem trenutku ganilo do srca, ta ne ljubi svoje zemlje — ta nema srca. In ko smo pluli vstric Barkovljam, zasvirala je godba zopet naš „Naprej!“ in hladni vetrič prenašal je krasne zvoketja v Barkovljansko selo, kjer je bilo po raznih gostilnah zbranih obilo onih, ki nestrpnost čakajo trenutka, ko Adrija ne bi bila — več naša. Ali glasbe zvoki in radostni vzklici, izvirajoči iz src, slovensko domovino strastna ljubečih, pričali so neodrešenej gospodi: da čuvarji ob Adriji ne spe, da bde in da so na svojem mestu.

Na vsem brodu nesi videl nezadovoljnega obraza, vse se je izborno zabavalo: na obeh koncih ladije skupili so se peveci „od profesiona“; na vseh straneh parazni „divji zbori“, kakor jih je muhavi slučaj skupaj nanesel. Zabava vršila se je v izbornem redu, brez najmanje disonance. Bila je 11. ura, ko smo zopet dospeli v Tržaško luko. Neposredno pred izkrcanjem, zapeli so še skupni peveci „U boj“ in godba je sviral „Naprej!“ Vsi, kar nas je bilo korajžnejših ali smo še v „Hotel Europa“ na čašo svežega piva. — In kaj bi še bilo, ako bi bil „Sokol“ priredil izlet, kakor je bilo prvotno namenjeno!? Po jednoglasnej sodbi bil bi to najkrasnejši dan, kolikor jih je doživelo rečeno društvo. Ali kaj čemo: višja roka nam tega ni dovolila in naša dolžnost je, da v bogamo.

Volitve volilnih mož v sodnijskem okraju Podgradskem za dopolnitno deželnozborsko volitev vršile se bodo dne 19. 20. in 21. t. m. Mi opozarjamo na to gospode volilce a prošnjo, da v polnem številu vrše svojo volilno pravico.

Delalsko podporno društvo v Trstu praznuje dne 24. avgusta t. l. oblet.

nie o blagoslovljenja društvene zastave z slavnostjo, razdeljeno v dva dela: I. Zjutraj ob 7 1/2 uri zberó se udje in odborniki v prostorih društva Via Molin piccolo št. 1. Od tod odidejo z godbo, društv. zastavo in odborom na čelu v cerkev sv. Antona novega, kjer jih pričakujejo v svečanih oblekah udinje in odbornice. Točno ob 8. uri začne sveta maša, pri kateri pojejo društv. peveci skladbo „Slava Stvarniku“; po sv. maši vrnejo se udje in odbor — spremljevani z godbo — istim potem v društvene prostore pohraniti zastavo, potem se razidejo. II. Popoludne je v okinčanem vrtu „Mondo nuovo“ veselica, katera začne ob 6. in pol uri in traja do polnoči. Pri veselici sodelujejo društv. peveci in godba; poskrbelo se je tudi za umeteljne ognje. Natančni program veselice se dobi pri urodu in na mizah. Ustopnina za osebo 20 nvč. (Nad 10 let stari otroci plačajo 10 nvč. ustopenine.) — Podpisani odbor se nadeja, da se družabniki in družabnice, kakor tudi drugi prijatelji društva, mnogoštevilno slavnosti udeležé.

ODBOR.

Starej „Soči“. Glede na Vas bi se najraje ravnali po izreku, ki ga sami navajate v zadnji svoji številki: — „Non ragionare di loro, ma guarda e passa“ — ali, ker je mnogo ljudi mej nami, kateri vsled nepoznanja razmer verjamejo vsakemu obrekovanju in posebno zato, ker jih je mnogo, ki se delajo, kakor bi verjeli obrekovanju — dasi prav dobro vedó, da je le obrekovanje — smo prisiljeni do odgovora. — Hoteč sumničiti katoliško prepričanje naše, iztrgali ste iz političnega pregleda 63. številke našega lista dva stavka, katerih pomen je mōči prav razumeti le v zvezi s tekstom, pred njima stoječim. V dotičnem odstavku „političnega pregleda“ govorili smo o češkej spravi, odnosno o silnem vzburjenju naroda češkega proti Dunajskim punktacijem. Razburjenje to je notoriška istina, katero priznavajo in uvažujejo vsi politični krogi — bili-li ti krogi liberalnih ali klerikalnih, aristokracijskih ali demokratiških nazorov. Istina ta zrcali se drugej istini: da mnogo staročeških poslancev ali odstopajo, ali pa zagotavljajo svojim volilcem, da bodo v prihodnjem deželnozborskem zasedanju glasovali proti dogovorjeni spravi. Vse kaže torej na to, da „sprava“ bode splavala po vodi. Čitačim o namerovanem odstopu kneza Searzenberga in grofa Clam-Martinitica menili smo — vsaj je menda dovoljeno imeti kako menenje o važnih političnih dogodkih? —, da sta tudi omenjena dva plemenitaša došla do tega prepričanja in da hočeta iz tega spoznanja le izvesti povsem naravne posledice. Plemstvo je za „spravo“, narod je proti njej — torej?! „Sprava“ je ona ladija — morda se motimo, ali za sedaj je to naše prepričanje —, ki se bliža potopu in ne smemo se čuditi, ako se je plemstvo jelo umikati videče, da je stvar, za katero se je bilo zavzelo, izgubljena. To je bil zmisel naših besedi in nič drugega: „sprava“ je ista ladija, ki se potaplja. Nedoumno nam je torej, kako ste mogli — seveda z najljubeznivejšim namenom — k stvari pritakniti „katoliško prepričanje“! Tudi Praška „Politik“ in „Vaterland“ — vsaj menda citate tudi Vi ta list? — izražata bojazen, da bode jako trda šla z Dunajskimi punktacijami. S čem smo se toraj zagrešili? Morda s tem, ker nismo hoteli prezreti velepomembnih dogodkov? Preziranja važnih dogodkov uče morda na Goriškej visoki političske šoli, a mi se mu do sedaj nismo mogli priučiti. Koliko vrednosti je vaše predbacivanje — oprto na naš izrek o podganah, ki zapuščajo ladijo — nam je popolnoma jasno, ako pomislimo, da se tudi strogokonservativni „Grazer Volksblatt“ bavi v vprašanju: Ob sie (katoliki) den Ratten gleich das sinkende Schiff verlassen sollen.

Velika pevska slavnost v Mariboru je bila velesijajna. Slavnost ta bila je na vrhuncu vseh pevskih slavnosti, kar se jih je dozdej priredilo na slovenske zemlji. Naroda je privrelo od vseh strani. Vdeležencev je bilo — kakor piše Slovenec — do 2000; pevkinj in pevcev pa do 250. Narod slovenski slavil je v nedeljo v Mariboru sijajno moralno in umetniško zmago, ki ostane neizbrisna v spominu vseh udeležencev. Gospóda Nemci, ki bi nas tako radi zatajili in utajili, so se pač prepričali, da so zastoj vsi njih napor in da se narodna zavest v slovenskem življu tudi ob periferijah lepše in lepše razvita. Slava zavednim Štajarcem, slava vsem onim, ki imajo zaslug na prekrasnem vspehu!

Občni zbor polit. društva „Progresso“, ki se je imel vršiti minolo nedeljo dopoludne, je c. kr. policijsko vodstvo prepovedalo. Uzrok tej nenadejani prepovedi je bila namreč edina točka, ki bi se bila morala obravnavati, namreč: razpust „Pro Patrie“. „Indipendente“ in „Piccolo“ se jako čudita, da je policija prepovedala zborovanje, mesto da bi bila hvaležna, kajti končalo bi se izvestno z razpustom društva samega. — Ako meni vlada resno postopati, morala bi se odločiti, da zatré tudi to zalego Tržaške irredente. Riba pri glavi smrdi, enako tudi deželna politiska uprava v Trstu. — Sicer pa poizvemo, da je ta občni zbor zopet napovedan za 15. t. m.

Pevsko društvo „Hajdrih“ na Proseku priredi 31. t. m. veselico s petjem in igro najbrž s prijaznim sodelovanjem tamburaškega zbora. Ob svojem času prinesemo natančen vspeled.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Ajdovščino in okolico bode imela v nedeljo 17. t. m. občni zbor ob 4. uri popoludne v prostorih „rokodelskega društva v Ajdovščini“. Dnevni red: 1. Pozdrav načelnikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Pokladijanje računov. 4. Volitev novega odbora. K obilni udeležbi uljudno vabi Načelnštvo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda v Senožeah naznanja vsem častitim udom, da se bode vršil redni občni zbor dne 17. avgusta 1890. popoludne ob 4. uri v Razdrtem v hiši g. Hinkota Kavčiča. Vabijo se vsi p. n. udi na mnogobrojno udeležbo. Odbor.

Iz Sv. Križa nam pišejo: S posebnim zanimanjem čitamo smu uvodni članek, katerega ste nedavno priobčili o naših Križkih razmerah. Prav hvaležni smo Vam, da se tako zanimate za nas. Rečeni članek bil je verna slika onih sil, ki delujejo pri nas v raznarodujočem zmislu. Mi obžalujemo celo, da ste vzeli v roke rapir, ko bi bil na svojem mestu jedini cepce. Veste, da neke vrste ljudij ne velja gladiti z glacerokovicami, ampak potipati jih je z najdebelejšim prstom. In še to le redko-kedaj izda, ker imajo možje debelo kožo. Torej le po njih in vse ozire na stran: kdo r demoralizuje mladino, ta je zločinec — kajti on je črv, ki razjeda stebre, na katerih naj bi slonela bodočnost naša. Sicer pa je skrajni čas, da bi Križani z neko osebo govorili prav resno besedo; če že ne v „Edinosti“ — z ozirom na čudne Tržaške odnose —, pa kje drugje, kjer bi še več izdalo. Torej prav imate, da obračate pozornost svojo tudi v našo Križko vas; vsi, kar nas je tu poštemomialečih in narodnost svojo ljubečih, Vas čemo podpirati, da rešimo, kar se še da rešiti. Glede gori omenjenega članka želeli bi pa, da samo nekaj malega popravite, kar se tiče g. župnika. Res je, da so bila morda pred časom med nami in njim neka nesporazumljenja, a sedaj živimo v lepej slogi in nadejamo se, da nas bode gospod župnik zvesto podpiral v boji za narodne pravice naše dobro vedoč, da so narodni naši protivniki zajedno neizprosní protivniki naše sv. vere. Torej ne le kot narodnjak, ampak tudi kot

veren in vnet duhovnik pridružil se nam bode gospod župnik — prepričani smo —, da se vspešno upremo onim, ki slepo služijo židovski Tržaški gospódi. Vsakako pa gospod župnik ne zasluži, da bi ga stavili v jedno vrsto z drugimi.

V Kačicah, kjer je ob Malem šmarnu sloveča božja pot, se bode dne 15. avg. slovesno blagoslovila nova podoba Matere Božje. Ker so take slovesnosti redke ter slovensko ljudstvo pobožno, se pričakuje obilne vdeležbe tudi iz vnanjih krajev.

Z dežele nam nekdo piše: Bil sem 7. avgusta v Trstu, in pri tej priliki obiščem tu na trgu St. Giovanni stanujočega svojega prijatelja. Od tod kreneva je po najbližnjem potu na „Rivo“ do morja in v kopel. Grede po neke ozke ulici, katero mi moj prijatelj nekako čudno opiše, zapazim le tu pri urodu neke štacune med starinsko šaro umazanih gač, kašulj in hlač na ene strani na zidu viseti veliko podobo našega presv. cesarja Franc Jožefa I., na drugej strani pa mej umazano staro žensko obleko podobo naše mile cesarice Elizabete; nasproti tej prodajalnici starinske robe pa ti tuguje mej staro naprodaj razobešeno kuhinjsko opravo podoba cesaričinje-udove, nadvojvodinje Stefanije in pričakuje odrešilnega kupca. Z glavo pomajem in se nekako nevoljno izrazim proti svojemu prijatelju, na kar mi je bil odgovor: Tako je, tako v Trstu. Vsacega pravega Avstrijanca mora tako sramotjenje presvitle, mile in predobre naše cesarske rodovine v srce boleti. Kaj pravijo k temu prebivalci „najzvestejšega mesta“?

Matica Slovenska razglašá nastopni stalni program „Slovenske Besede“, ki je po prejšnjem nekaj prenarejen:

Matica Slovenske odbor je sklenil izdajati znanstven list „Slovenska Beseda“, kateremu naj bi bil glavni namen pospeševati razvoj našega knjižnega jezika ter določiti in utrditi jednotne pravilne oblike v govoru in pismu.

V ta namen se je imenovani odbor obrnil do nekaterih slovenskih jezikoslovcev ter skupno z njimi določil bodočemu listu stalni program. Po tem programu se bodo razpravljala v „Slovenski Besedi“ vsa vprašanja, tičóča se slovenske slovnice, katera še niso dognana ali še ne dosti razjasnjena; pri tem se določi, koliko se je ozirati na etimologijo, koliko na zgodovinski razvoj in koliko na fonetiko sedanjega živega jezika. List bode odmenjen slovenskemu jezikoslovju sploh, a najbolj se bode oziral na pravorečnost in jednotno pravilno pisavo. Vse dognane stvari se bodo zbirale, in na podlagi teh beležkov se bode mogla izdati slovenska pravopisna knjižica.

„Slovenska Beseda“ bode nadalje pospeševala pravilni razvoj slovenskega besedja v slovarkem oziru in si torej prizadevala pripomoči v to, da se natančno določijo pomeni besedam, kjer se kaže razlike v rabi, da se strokovno nazivostvoje (terminologija) razvije po svojstvu in pravilih slovenskega jezika in da se jezik obogati iz nikakor še ne povse razkritih zakladov narodnega govora; v ta namen bode list tudi prinašal iz raznih krajev zbirke takih besed, ki so ali sploh manj znane, ali imajo v različnih krajih različni pomen.

Najpripravnejši bodo v obče kratki spisi, ki se bodo držali omenjenih mej; sprejemale se bodo pa tudi kritike vseh slovenskih knjig z ozirom na njih jezik.

Vse to se bode zgolj stvarno razpravljalo; mirni in stvarni polemiki, katera uči polagoma spoznati resnico, bode „Slovenska Beseda“ na razpolaganje; a izključeno iz nje bode vse strastno in osebno napadanje in pikanje, za kar jamči uredništvo, kateremu je gledé tega pridržana pravica, da popravi in zavrže vse, kar bi se ne ujemalo s tem načelom.

Časopisa pride vsako leto na svetlo blizu dvanajst pol v nedoločenih obdobjih, približno jedna polja vsak mesec. List prične izhajati, kadar se nabere dokaj gradiva.

To podjetje je pa le tedaj mogoče izvesti, ako se pridobi dovolj sotrudnikov, ki bi list podpirali z rednimi spisi. Odbor Matice Slovenske torej vabi vse slovenske razumnike na skupno delovanje ter jih uljudno prosi, naj z znanstvenimi razpravami z mirno kritiko, pa tudi s kratkimi nasveti podpirajo to za razvoj slovenske knjižnosti prekoristno podjetje, da v resnici doseže svoj namen. Dopise bode sprejemal od 10. septembra t. l. dalje urednik bodočemu listu, gimn. poroč. A. Bartel v Ljubljani.

Bosenski vojaki v Trstu. Danes zjutraj došel je v Trst en bataljon bosenskih vojakov Jutri ob 9. uri zvečer odidejo ti Novavstrijci na Dunaj.

Zopet poboj! V nedeljo večer popivala sta v neke krčmi klepar Paroniti in težak Angelj Strukelj. Zapustivši krčmo sta se spela na ulici. Prepir se je končal s tem, da je Strukelj potegnil nož in Paronittiju prizadel več ran. Ali s tem ni bil zadovoljen, ampak tekel je za bežočim ranjencem do stanovanja poslednjega. Tu, pred vratmi, zaból ga je še enkrat. Paroniti je na mestu umrl. Zločinca so kmalu zaprli.

Morilec in ropar iz ulice Belvedere je že v rokah oblasti; ime mu je Andrej Job, doma iz Stare vasi pri Velikovi. Zločinca bil je svoječasno žandarmski vodja, pozneje stražnik v Lloydovem arzenalu. Odkar je zgubil še to poslednjo službo, živel je se svojo družino (Job je oženjen in oče 6 otrok) v velikej revščini. Že pri prvi hišnej preiskavi našli so 670 gl. gotovega denarja, pozneje pa še vse vkradene vrednostne papirje. Te poslednje našli so skrite pod dilami v podstrešju. Previdno in energično postopanje policijskih organov hvalijo v obče.

Poskus samomora. Poročati nam je o skrivnostnem dogledu, vršivšem se predvečernjem v ulici Carintia h. št. 16, I. nadstropje. Tu stanuje namreč 45 letna Elizabeta Manza u. Nek gospod stanujoč pri isti ženski čul je iz sobe svoje gospodinje težko ječanje. Sluteč kako nesrečo hitel je k njej v sobo. Tu se mu je pa pokazal prečuden prizor: Elizabeta Manzan ležala je zvezanimi rokami na tleh in poleg nje pa je stal kozarec se strupom. Prerezal je hitro vrvi ter javil ta čuden dogodek redarstvu. Prihital je takoj zdravnik dr. Lauro ter podelil nesrečnici prvo zdravniško pomoč. Potem so jo prepeljali v bolnico. Stanje uboge žene je neki opasno. — Ko je ta vest bila že stavljena, izvemo, da je preiskava konstatirala poskušeni samomor. Vrv si je sama obvezala okoli rok.

Poskus samomora. Predvečernjem na večer zapazil je neki redar v nekem fja-kerju onega Michelangelo Levi, ki je bil menjalec denarja in katerega sodišče išče radi pomeverjenja in goljufije. Policijski agent skočil je na voz ali v tem trenutku potegne Levi samokres hoteč se usmrtiti; toda mož pravice zabranil je ta čin ter odvel zločinca v zapor v Via Tigor.

100.000 goldinarjev se more dobiti z dvema srečkama Dunajske razstave. Glavni dobiček vsacega žrebanje znaša 50.000 gld. Razstavna srečka stane same 1 goldinar in je veljavna za obe žrebanji. Opozorjamo čitatelje naše, da je prvo žrebanje že prihodnji četrtek, dne 14. avgusta.

Dunajska borza	
12. avgusta.	
Knotni drž. dolg v bankovcih	88.40
— v srebru	89.60
Zlata renta	108.80
5% avstrijska renta	101.15
Delnice narodne banke	381.—
Kreditne delnice	307.20
London 10 lir sterlin	116.15
Francoski napoleondori	9.20
C. kr. cekini	5.51
Nemške marke	10.80

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Shod volilcev.

Podpisani vabim p. t. volilce na shod v Bistrico dne 17. avgusta t. l. ob 4. uri popoldne, da poročam o svojem delovanju v državnem zboru.

Dr. And. Ferjančič
državni poslanec.

Izjava.

Tržaški umazani list „Il Piccolo“ objavil je v svojem večernjem listu nesramo lažljivo vest, da sem jaz svojega 15letnega sina ubil — v današnjem listu pa zopet laže, da sem ga hudo stepel.

Jaz se svojega fanta v teh dneh niti dotaknil nesem, kar je konstatiral večerj došli, po meni poklicani zdravnik. Pač pa je našel, da ima sin moj trak o- vico (Bandwurm). Če kedaj kaznujem svojega otroka, ga kaznujem tako, da mu ne more na zdravju škoditi. Pripomniti moram še, da je rečeni sin moj jedini otrok. —

V Ricmanjih, 13. avgusta 1890.

† Jože Kuret.

Da je to gola resnica, spričujeva tudi dva:

Gregor Berdon l. p. † Ivan Kumar
posestnika v Ricmanjih.

V družino,

v koji se govore vsi trije deželni jeziki, sprejme se v stanovanje z dobro postrežbo 10—15 letni učenec. Natančneje pové uredništvo „Edinosti“.

VABILO.

V nedeljo dne 24. avgusta t. l.

ob 4 1/2 uri popoldne

bode 1—2

cesarjevič Rudolfova vilenica
v Divači
svečano razsvetljena.

Ob tej priložnosti bode v vilenici
godba igrala vesele poskočnice.

USTOPNINA ZA OSEBO: 50KR.

K obilnemu obisku vabi

Gospodarski svet v Divači.

DEKLICO

staro okoli 14 let, sprejme se takoj v delo. — Več o tem se poizve v Tiskarni Dolenc.

Creolina Pearson

priporočena po odličnih zdravnikih in higijenikih kot specifično neotrovano, najzdravnejše in najcenejše sredstvo, ki uniči vsako okuženje že v kalu in odstranjuje neprijetni in škodljivi duh in vzhlap in kateremu gre prednost pred ogljen-čevu kislinu zaradi lastne mu splošne vspešnost proti parazitom in mrčesom.

Creolina Pearson v svoji najkoristnejši porabi kot

Milo (žajfa) alla Creolina

podaja hišnemu gospodinjstvu najboljše, najzdravnejše in najcenejše milo za dišavo in toaletu: je pravo milo bodočnosti.

Kdor poskusi te izdelke, kateri se dobe pri lekarničarjih in drogistih, in jih porablja, ta uvažuje glavna pravila zdravstva, previdnosti in varnosti

10—10

Ta fabrika izdeluje po jako nizkih cenah orglje za cerkve in harmonije, krasno vglase in solidne konstrukcije. Pogoji plačevanja so lahko prav ugodni. Kataloge in cenike dobiva se gratis. Ta zavod izdelal je v dobi 16. let blizu 300 orgelj, mej katerimi je bilo dosti prav velikih. 14—20 To dokazuje najsijajnejše zmožnost zavoda in njega realnost.

Posilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

priporoča se vljudo pri visoko čistiti duhovščini v napravo cerkvenih posod in orodja najnovejše oblike, kot: monstranc, kelihov itd. itd. po najnižji ceni.

Stare reči popravi, ter jih v ognji pozlati in posrebrati. Na blagovoljno vprašanje radovoljno odgovarja.

43—33

Posilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Gotov zaslužek.

Vsak priden mož more si na jako dostojen način na dan prislužiti 5 do 10 goldinarjev, ako prevzame lukrativno zastopstvo za nek povsodi vdomačen artikel.

Agentje nastavlajo se po vseh mestih monarhije in ako so rabljivi, dobe tudi stalno plačo.

Ponudbe je posiljati:

9—10—3

J. Löwy, Budapest, Hatvanergasse.

Najboljša 40—40

Brnska sukna

razpošilja po originalnih tovarniških cenah

tovarna finega sukna

Sigel-Imhof

v Brnu.

Za elegantno pomladno in poletno moško obleko zadosti je 1 odrezek v dolgosti 3-10 metra, to je 4 Dunajski vatli 1 odrezek iz pristne ovčje volne volja:

gld. 1.80 iz navadne
gld. 7.75 iz fine
gld. 10.50 iz jako fine
gld. 13.10 iz najfinejše

Nadalje so v največji izbiri: a svilo pretkana grebenasta sukna, blago za ogrtače, loden za lovec in turiste, peruvienne in tosking za salonske obleke, prepisana sukna za gg. uradnike, blago iz sukanca za moške in dečke, ki se sme prati, pristna piqué-gilet-blaga itd. — Za dobro blago, natančno odgovarjajočo in točno dopolnjevanje se jamči. Uzorci zastoj 1 franko.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkaz 2 1/2 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
8- " 2 1/4 %	3-mesečni " 2 1/4 %
30- " 3 %	6- " 2 1/2 %

Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu, pripozna se nove borasna tarifa na temelju odpovedi od 17. novembra, 21. novembra in 13. decembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2 % na vsako svoto.

V napoleonih brez obresti

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Roko, kakor za Zagreb, Arad, Bozen, Graecce, Hermanstadt, Inmost, Celovec, in Ljubljano — brez troškova

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnočenje kuponov 24—14 pri odbitku 1 % provizije.

Predumji.

Na jamčevno listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti obresti po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 17. februarja 1890.

15 24

!!Žrebanje že jutri!!

Srečke dunajske razstave

2 glavna
dobitka
vsaki v
vrednosti

50.000

gld.
a. vr.

7—7—3

Vsaka srečka velja
za obojno žrebanje

Drugo žrebanje
15. oktobra

Srečke po 1 gold.

V Trstu pri: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi, Daniel Levy i drug., Morpurgo i drug., Ign. Neumann, Enrico Schiffmann in Marco Nigris.

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

Tiskarna Dolenc v Trstu

Tiskarna Dolenc v Trstu

izdeluje vsakovrstna tipografska dela, kakor: priporočnice, račune, okrožnice, vizitnice, poročilne objave, vabila, programe, izkaze, oglase, pravila, ustopenice, zaključne račune (bilance), ročiščenske, cenike, polnomoči, jestvenike, carinska pisma, naznanila, izpovedne listke itd., — vse ukusno in po ceni.

Tiskarna prodaja nastopne slovenske knjige, kakor: „Kmetijsko berilo“ po 40 nč., trdo vezano 60 nč.; „Sodni obrasci“ po 20 nč.; „Viljem Tell“ po 40 nč.; „Ljudmila“ po 20 nč.; „Filip“ po 20 nč.; „Antigona“ po 20 nč.; „Trst in okolica“ po 30 nč.; „Pjesma o zvonu“ po 20 nč.; „Istra“ po 20 nč. Postava o „črneji vojski“ po 5 nč.

Ima v zalogi vse potrebne tiskovine in knjige za župne urade.

Tiskarna Dolenc v Trstu